

God mans kamp för Kim – ett arbetsmiljöproblem?

Länk till artikeln i Helsingborgs Dagblad: <https://www.hd.se/2024-10-14/god-mans-kamp-for-kim-ett-arbetsmiljoproblem/?shareSource=sharebutton>

14 oktober 2024 06:00

När Monika Ek utsågs till god man åt Kim såg lägenheten ut som en soptipp och hens hälsa vacklade. Tio månader senare fungerar hjälpen äntligen bra. Då klagar socialförvaltningen till överförmyndaren: Monika Ek är ett arbetsmiljöproblem.

Gode mannen Monika Ek och hennes huvudman Kim är nöjda med hur hjälpen fungerar efter sommaren. ”Det har blivit ganska bra, men det har tagit tio månader” säger Monika Ek.

Autism, en tung psykiatrisk diagnos och diabetes gör livet omöjligt att klara på egen hand för 23-åriga Kim i Örskelljunga. Hen bor i egen lägenhet, men behöver stöttning i sina dagliga sysslor och vård.

Kim behöver också en god man, alltså en som hjälper till med ekonomin, bevakar rättigheter och ser till att livet fungerar.

När den pensionerade förskolläraren Monika Ek anlätades som god man i november förra året hade den tidigare gode mannen bett om förstärkning eftersom det fanns stora utmaningar.

Kims lägenhet var i kaos. Sängkläder som inte bytts på månader, möjlig mat i kylskåpet och överallt smuts och skräp.

– Det ingår i diagnosbilden kring Kim att hen fixar inte detta. Men hen mår synnerligen dåligt när det ser ut så i lägenheten, säger Monika Ek.

Det bistånd som Örskelljunga kommun beviljat är boendestöd. Deras uppgift är att pedagogiskt och praktiskt motivera brukaren till att själv exempelvis städa och laga mat.

När det var som värst dokumenterade Monika Ek tillståndet i Kims lägenhet.

Men det fungerade inte som det var tänkt. Gång på gång bokförde personalen att Kim tackat nej till hjälpen.

– De brukade fråga: ”Tänker du äta?” Oftast sa jag att jag nog inte orkar laga mat. Då frågade de: ”Vill du att jag ska gå?” Då får jag en panikkänsla, det känns som att de inte vill vara här, säger Kim.

Kims diabetes får stora konsekvenser när hen inte äter regelbundet. Flera gånger tas hen in akut med skyhöga blodsockervärden. Diabetesläkaren larmar om att tillståndet kan bli livshotande.

Från cheferna för boendestödet var beskedet att röran i lägenheten fick avhjälpas av anhöriga, eller genom en städfirma på egen bekostnad. Så blev det också, flera gånger.

Som god man har Monika Ek ansökt om städning av golv och toalett varannan vecka, utöver den Kim klarar själv. Den avslogs. Hon har också argumenterat för ett mer aktivt måltidsstöd de dagar Kim inte orkar delta.

I båda fallen har hon känt sig motarbetad av Örkelljunga kommun.

– Dag efter dag, vecka efter vecka stängas jag med motvilliga tjänstemän som inte svarar på det jag frågar om, och som sätter sig och sitt eget tyckande över läkarutlåtande, säger Monika Ek.

I juni liknar förvaltningsrätten tillståndet i Kims lägenhet vid misär. Domen ger hen rätt till städning var tredje vecka för att uppnå skälig levnadsstandard.

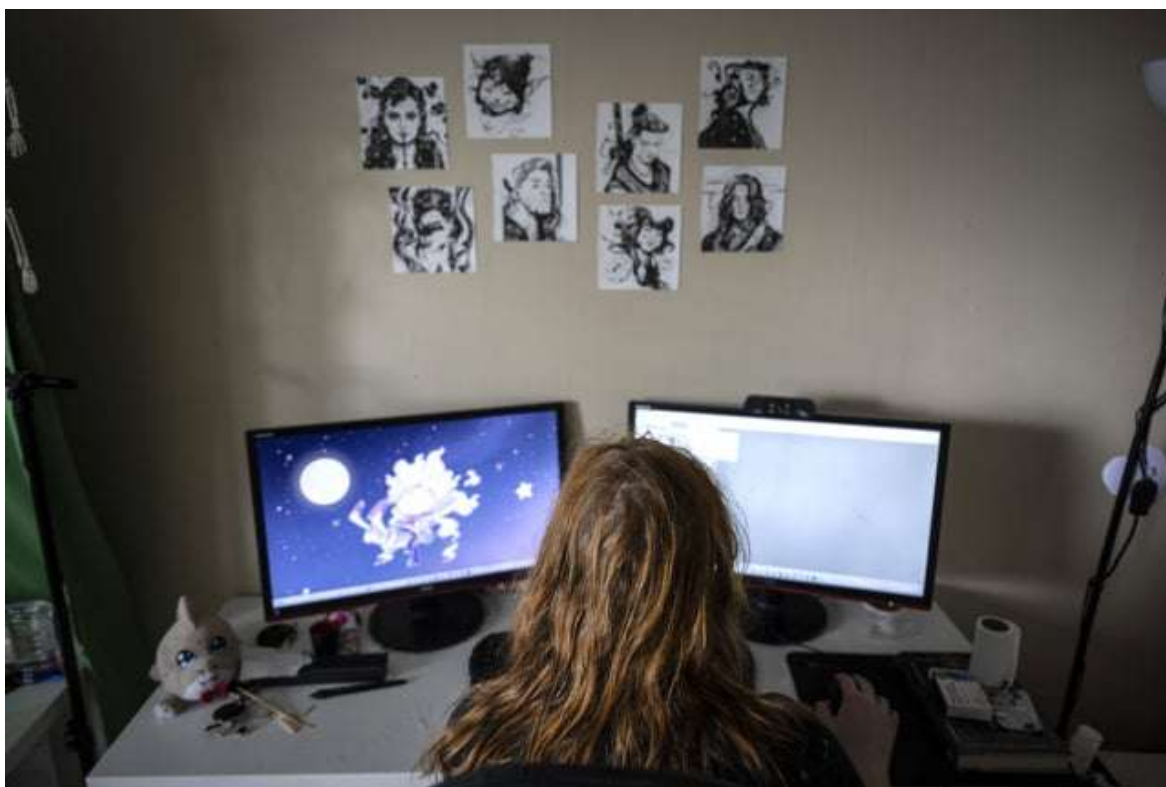
Socialförvaltningen överklagade då till nästa instans. Där ligger det nu och väntar på beslut om prövningstillstånd.

Efter sommaren fick Kim till slut en plan som utformats i samråd med hen. Nu klarar Kim mycket oftare att medverka i vardagliga sysslor.

– Den innehåller faktiskt allt och Kim har en fantastisk kontaktperson, säger Monika Ek.

– Nu är det rent och snyggt i köket och på toaletten. Lite skräpigt på bord och ytor, men det klarar vi, säger Monika Ek.

Måltidsstödet innebär att personal lagar mat åt Kim de dagar hen inte orkar. Det har gjort att blodsockernivåerna stabiliserats.

Kims stora intresse är att teckna digitalt.

– Men det har tagit tio månader och väldigt många timmar och frustration för att Kim ska få sina grundläggande behov tillgodosedda. Och sedan kommer detta, säger Monika Ek.

Hon läser upp de synpunkter som skickats till överförmyndarnämnden från socialförvaltningen genom socialchef Gabriela Arvidsson. Där påstås att Monika Eks bemötande av kommunens personal blivit ett arbetsmiljöproblem, att hon varit nedlåtande, mästrande och otrevlig och skickat många mejl. Om hon ska vara kvar som god man måste kommunikationen bli bättre.

Monika Ek välkomnar en granskning av mejlväxlingarna, som hon har sparat.

– Jag har inte varit otrevlig eller hotfull, men jag har inte varit nöjd. Jag är besvärlig eftersom jag inte ger mig. Jag vet inte vad för slags gode män som socialchefen vill ha? säger hon.

I socialförvaltningens klagomål står det också att Monika Ek talar över huvudet på sin huvudman. Kim förklarar själv varför det kan uppfattas så.

Gode mannen Monica Ek vet att hon upplevts som besvärlig. Men anser att det varit nödvändigt.

– Jag skulle gissa att det är för att jag inte brukar säga något när vi har möten. Det känns obehagligt, som att det är vuxna som bråkar. Monika pratar, men allt hon säger är saker vi har gått igenom innan. Det är mina åsikter och tankar, säger hen.

Socialchef Gabriela Arvidsson framhåller att syftet med att bolla upp synpunkterna från verksamheten till överförmyndaren är att få igång en bättre kommunikation mellan den gode mannen och förvaltningen.

– Gode män har ett uppdrag att bevaka rättigheter, men det kan inte ske på bekostnad av att personalen upplever sig nedvärderad och tillrättavisad i sin yrkesroll, säger hon och betonar arbetsmiljöansvaret.

– Jag förstår hennes engagemang för uppdraget och det är hedersamt för henne. Men det går inte att rättfärdiga den andra delen. Min förhoppning är ju att det blir ett omtag där berörda verksamheter arbetar tillsammans.

Klagomålet har diskuterats vid två av överförmyndarnämndens möten, med samma resultat: Det lämnas utan åtgärd.

Bilder som visade tillståndet i lägenheten, med bland annat medicin som hamnat på golvet, fanns med i underlaget till förvaltningsrätten.

I protokollet konstaterar nämnden att det rent juridiskt är en god mans uppdrag att ta tillvara på sin huvudmans rättigheter. Så länge denne håller sig till uppdraget, argumenterar på ett sakligt sätt och följer lagen, har inte de några synpunkter. I det här fallet har dessutom gode mannen fått rätt i domstol, påpekar nämnden.

Monika Ek får också stöd av Kims tidigare gode man, Lennart Danielsson. Han anser att Kim hade kunnat vara död idag om situationen inte blivit bättre.

– Jag hade aldrig nått så här långt, säger han.

Kim själv vill inte byta god man.

– När jag först hörde att de ville byta ut henne bröt jag ihop. Jag vet inte om det går att bygga upp det förtroendet med någon annan, säger hen.

Fotnot: Vi har bytt ut namn för att skydda identiteten hos Monikas huvudman. Kim heter egentligen något annat.